

Niyari hã

Ndâbi Yusuf

ngã akul a ngun dã Tawre

Niyari hæ

Ndâbi Yusuf

ngə akul a ngun dā Tawre

Départemant de littérature de l'EET

B.P. 51

Moundou

Tchad

2011

Titre en français : Le prophète Joseph

En langue : Boudouma, Lac Tchad

Traduit de Genèse 37 et 39-46, dans l'Ancien Testament

Illustration avec l'autorisation de
David C Cook Publishing Co. © 1978

Deuxième édition, 2011 : 50 exemplaires

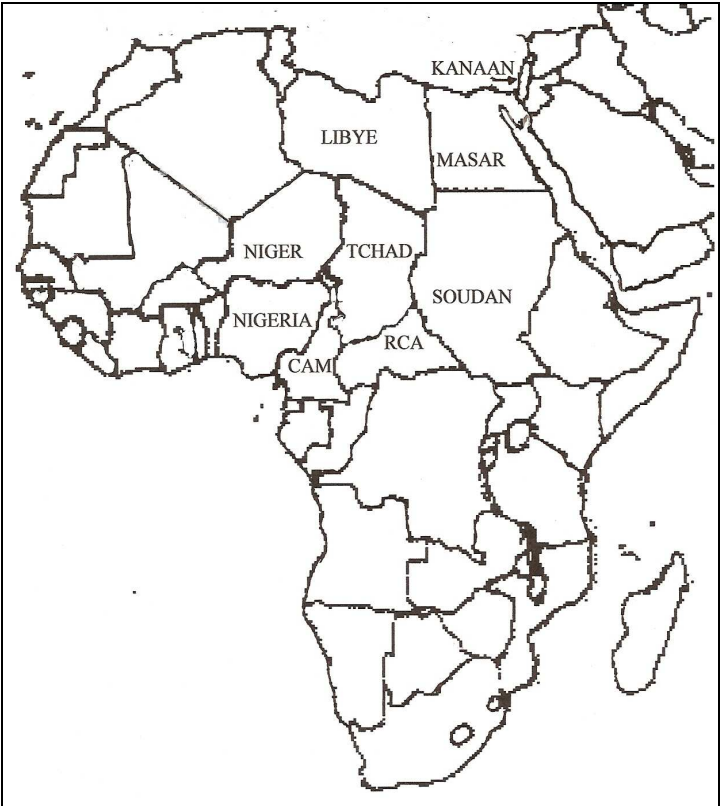
Mænna hæ kakadæ yuu

Ngun dæ Tawre, Ndâbi Musa naan rubûdæ niyari hæ Adam yu Hawa yu Nuh yu Brahim yu dûr hæan co. Axi cându yiman dæbu hægay (4000) -dæ ngæ Ndâbi Brahim akul a dunia. Brahim najân a lartæ ngæ dindæ yæcenæ ga Kanaan go a Masar go. Amu lartæ yuu a gæ dæ karta hæ bæla ngæ akul a fudo ataw. Masar akul a ngun dæ Afrika. Kanaan akul a yâlla dæ Masar.

Kakadæ ngæde ngæ naka mænna hæ Brahim yu ngæræm anæ Sara yu welæ an Yisaka yu Səmayla co akul.

Yisaka wuxi Brahim acal welæan kixi, ga kæte hæan yæcenæ ga Yakub. Yakub nawuy yəngənaay həkən yu kixi (12) ngæ kædie yəji migəw hæ gay fadaw ngæde ngæde həkən yu kixi hæ Israel.

Wuxi Yakub kæte hæan yæcenæ ga Yusuf. Kakadæ yuu naka mænna hæ Yusuf yu ciri anəay. Yusuf naji lūgu dæmu hæ Masar. Kəna dæmu ngæ nayel Masar yu Kanaan yu lartæ ngæde co, hərə dān ro ciri anəay – kəna yuu nahəladan ja.

Kəra 37

YUSUF

Toy ngə Yusuf

¹ Yakub najân a lartə ngə dində abhə anə Yisaka najân a lay. Lartə yuu yəcenə ga Kanaan. ² Ga ngore niyari hə welə Yakub. Yusuf wute yiman an naji həkan yu təlor. Dān xəni hə kani, ga nual nədugwa welə baba anəay, Bilha yu Jilpa, ngəram ngə abhə anə. Gərə dî âbi ngə ciri anəay yaan ngaco, nau ngwə, nəkienə abhə anə. ³ Yakub, ngə yəcenə ga Israyil, wuli həan Yusuf aligəan gə welə an ngəde ngaco. Naji wura gərə nata, ga yuu ro. Ga naunə gəmâji kâpi aci. ⁴ Aji ngə ciri anəay yakəy də abhə adan Yusuf aligəan gə dədan ngaco -də, Yusuf naji ayaadan. Ga wute yəcenə mənna alli dəy ja.

⁵ Wute yəm ci -də, Yusuf naan toy. Ga nacegə ciri anəay dî ngə naamunə a toy -də, naji ayaadan gə ngə wanə. ⁶ Acedan ga : «Həmaynaw toy ngə waamunə. ⁷Mukulaw a cuwi ga məfəjunaw kəmbu. Məfənnaynaw ku də kangali -də, ku də kangali ngaw nama namay ga akul a maynî -də, kangali agûay yakəle kangali ngaw, ga dədan ngaco yakəbayxi a baha kangali ngaw.» ⁸ Ga yəcenə ga : «Yuu mənî ? Gəkəra gətənay à ? Gəkəra gəji May anay à ?» Hərə toy anə ngə nacedan yuu ro naji ayaadan gə ngə wanə.

⁹ Kuren naan toy ngəde dəy, ga acegə ciri anəay ga : «Ngore toy ngə waamunə dəy : Aji yu nampal yu xilogu həkan yu kəte yakəbayxi a baha aw.» ¹⁰ Ga nakienə abhə anə yu ciri anəay ngaco, ga abhə anə nanonə ga acenə ga : «Yuu toy kiximi ? Gəce kâgu dâw yu yay agû yu ciri agûay həkan yu kəte ngaco yakəbayxi a gə də lu a baha agû à ?» ¹¹ Aidə ga ciri anəay yəan anə - nəkundəli, gərə

abhə anə mənna ngə nakienə nalannə ga nacalay a ku dəan.

Yəm ngə Yusuf ciri anəay yawəynə

¹² Ga wute Yusuf ciri anəay yaal yəxəbi kani ngə abhə adan a bəla ngə yəcenə ga Sekem. ¹³ Ga Yakub acegə Yusuf ga : «Gəhən də ciri agūay yəxəbi ləman a Sekem ja à ? Ga wuhəganugū dəgə gual gəamudan.» Ga Yusuf ace : «Yəy, abhə.» ¹⁴ Ga Yakub acenə ga : «Wual gəamunə dəgə ciri agūay yu ləman yukul də labia ngwə, gəkwoxi gəu gəceni habar adan.»

Aidə ga yukul a ngor hə Hebron -də, nahəganunə Sekem¹. Ga Yusuf nau Sekem -də, ¹⁵ hugway ci naamunə ga akəle a dəli, ga acenə ga : «Gəcəlbū mənī ?» ¹⁶ Ga Yusuf ace : «Wucəlbū ciri ngaway, ga ceni ngədə yəxəbi a lay dimi yu kani adan.» ¹⁷ Ga acenə ga : «Yakəmay a hənduay, gəre wahəmay də yəce : Mbəalaw Dotan.» Ga wute Yusuf naan kadu ciri anəay ga natadan a Dotan.

¹⁸ Saha ngə au -də, ciri anəay yəamunə a cobay, ga yaan xugori hə həlanənī. ¹⁹ Yəcegə mādəgay ga : «Ngore, toyma dəmu au. ²⁰ Ga wute kawnew dəgə məhəla məkolaw bəram, dəgə məcenaw kargə hə dəli ngə nahəla. Nda məamunaw də toy anə nəan mənī.» ²¹ Gəre ciri adan dəmu ngə yəcenə ga Ruben ahəngə mənna adan -də, acəlbū aalunə ga ace : «Ngə gəhəlanənaw ja. ²² Gətəkālinaw kī hən ja. Aādī gəkolaw bəram a dəli, gəre ngə gətəmagə annaw ja.» Acəlbū dəgə wagali alawnə dəgə aādīnə gə abhə anə, ga yuu ro ngə nacegə dī yuu.

¹ 37.14 Fargə də Hebron yu Sekem axi kilometr 80 də

23 Ga wute Yusuf nau -dǎ, gǝmâji anǎ kâpi aci yacih yalaw gǝan 24 ga yakolnǎ bǝram kǝlmay. 25 Ga yajay ga yǝhǝm kǝmbu adan -dǎ, yǝamu tâjirmaay dǝr hǎ Sǝmayla ci ngǝ yǝu a lartǎ ngǝ yǝcenǎ ga Jilhad a gǝ dǎ logume. Yǝlû dǎ kango yu rugun yu kâbǝdi yu kâjiji ngǝ yǝâdi Masar. 26 Wute Yǝhuda acegǝ ciri anay ga : «Mahǝlanaw ciri amû dǝgǝ matǝmanaw ngwǝ, mǝni fǝyde hǝan ? 27 Ngǝ mǝhǝlanaw go ja, ngǝ matǝmagǝ annaw go ja. Hǝrǎ dǝn ciri amû, wuxi abhǎ amû, ga yuu ro. Mǝwǝynaw a gǝ migǝw dǝr hǎ Sǝmayla.» Ga yayaku. 28 Aidǎ ga tâjirmaay yuu yǝkǝmay -dǎ, Yusuf ciri anǝay yalawnǎ a bǝram ga yawǝynǎ a gǝ migǝw dǝr hǎ Sǝmayla yuu. Yawǝynǎ dǎ tama hǎ gurxu kǝlmay xagǝ. Ga tâjirmaay yuu yǝâdinǎ Masar. 29 Wute Ruben nakwoxi nau -dǎ, naamunǎ dǎ Yusuf abal -dǎ, gabu an akǝlǝkǝli ga nakǝgar kajimu anǎ. 30 Nau gǝ ciri anǝay ga acedan ga : «Wuli akul ja -dǎ, wǝan mǝni ?»

31 Aidǎ ga yafigǝ dal kǝte wuy ga yajûgu gǝmâji ngǝ Yusuf yatǝl ngun dǎ kǝ hǝan. 32 Ga yajûgu gǝmâji yuu yǝâdi gǝ abhǎ adan, ga yǝcenǎ ga : «Ngore dǝ ngǝ yata. Amunǎ dǎ ngǝla. Yuu kajimu ngǝ wuli agû dǝn à ?» 33 Ga Yakub nakǝy gǝmâji ga ace : «Yǝy, yuu gǝmâji ngǝ wuli hǝaw. Kargǝ hǎ dǝli ngǝ nahǝla nakǝlamnǎ.» 34 Ga Yakub nakǝgar kajimu anǎ, ga nayel kajimu hǎ mokwonda. Ga nacuynǎ cǝy dǝbu. 35 Welǎ an ngaco yau yǝtay gabu an dǝgǝ ahǝgǝl, gǝre naani. Ga ace : «Wujân dǎ aidǎ muh dǝgo wual gǝ wuli hǝaw lâyro.» Ga aan boro hǎ wuli hǝan muh.

36 Gǝre Yusuf - migǝw dǝr hǎ Sǝmayla yǝâdinǎ Masar, ga yawǝynǎ a gǝ lûgu ngǝ yǝcenǎ ga Potifar. Lûgu yuu

ammanma ngə May hə Masar² go dəmu ngə âxkər anəy go.

Kəra 39

Yusuf akul a fadaw ngə Potifar

¹ Migəw dūr hə Səmayla yaâdi Yusuf yawəynə a gə lûgu ngə yəcenə ga Potifar. Ga lûgu yuu ammanma ngə May hə Masar go dəmu hə âxkər anəy go. ² Hâw Kəmani nadugwa Yusuf. Ga dî ngə naan ngaco nəji ngəla. Yusuf najân a ngun də fadaw ngə moxə an hə Masar. ³ Ga moxə an naamunə də Hâw Kəmani adugwa Yusuf ga dî ngə nəan ngaco nəji ngəla. ⁴ Ga Yusuf naji aligə moxə an ga naan dəan cûguramma anə. Naan dəan dəmu hə fadaw anə, ga dî anə ngaco natâl yimay an. ⁵ Aji ngə lûgu hə Masar naan də Yusuf dəmu hə fadaw anə -də co, Hâw Kəmani aan lûgu hə Masar - her. Hərə Yusuf ro, dî anə ngə akul a ngun də fadaw anə yu cuwi anə ngaco naji bərgaa. ⁶ Aidə ga naunə Yusuf amari hə fadaw anə ngaco. Yusuf akul a kəla həan, ga nəan kum hə âpi gudo ja. Ga nata kəmbu anə hə həmnî ngwə, namay.

Yusuf yu ngərəm ngə dəmu anə

Yusuf dân lûgu aci də jəw. ⁷ Ga ngəna ci -də, ngərəm ngə moxə an daamunə -də, naji aligədə. Ga dəcenə ga : «Məhənay də kəte.» ⁸ Ga naani, ga ace : «Moxə aw naan ani ammandə. Dî anə ngaco natâl yimay aw. ⁹ Ngun də fadaw yuu, dân muh gudo dəmu gəani ja. Âpi gudo nəwagəani ja, bala nəm ngwə, hərə nəm ngərəm anə ga

² 37.36 May hə Masar yəcenə ga Firona

yuu ro. Wəan dî âbi yuu dā kiximi dugo wuyel bigə hə Kəmani ?»¹⁰ Saha bico dəcənə ga : «Məhənay dā kəte,» gərə Yusuf naani gəadə a hənaynî dā kəte go jaynî a kəla həadə go.

¹¹ Wute yəm ci -dā, Yusuf nayel fadaw dægə aan kîda -dā, kîdamaay ngəde yəbal a ngun dā fadaw. ¹² Ga ngərəm ngə moxə an dau gəan ga dacih gəmâji anə. Ga dəcənə ga, «Məhənay dā kəte», gərə naāju gəmâji anə a yimay adə ga nahəgudə nacar a fadaw. ¹³ Ga daamunə dā naāju gəmâji anə ga nahəgudə -dā, ¹⁴ dafegə kîdamaay adan, ga dəcədan ga : «Ngore Ibrani³ ngə hugway ngaw naadu awaca dəanay. Nau akəra acəlbûni gərə waan kəgal. ¹⁵ Ga nahəmay kəgal ngaw -dā, nama, ga naāju kajimu anə a kəla həaw, ga nahəgudə nacar a fadaw.»

¹⁶ Ga docalay gəmâji anə a kəla həadə dægə dəfəgə moxə an au. ¹⁷ Ga moxə an nau -dā, dəcənə dî yuu : «Ma agû Ibrani ngə gaadu gəamû nau gəani ga akəra awaca dəani. ¹⁸ Gərə waan kəgal -dā, naāju kajimu anə a kəla həaw, ga nahəgudə nacar.» ¹⁹ Ga moxə an nahəmay mənna ngə ngərəm anə a gə dā dî ngə Yusuf naan -dā, gabu an naanində ga nano. ²⁰ Ga natâl Yusuf dangay ngə yəcalay a lay dangaymaay ngə May. Aidə ga Yusuf najân a dangay.

Yusuf dangayma

²¹ Gərə Hâw Kəmani naanindəan ja. Kəmani Yusuf aligəan ga nadugwanə, ga naan hal ngə dəmu hə dangay naamunə dā Yusuf lûgu ngəla. ²² Ga dəmu hə dangay natâl yimay hə Yusuf dangaymaay ngaco. Ga kîda hə

³ 39.14 Ibrani : migəw dūr hə ndâbi Brahim

dangay ngaco natâl yimay an. ²³ Aidə ga dəmu hə dangay nəan kumdə dî ngə natâl yimay hə Yusuf ja də ngəndə. Hâw Kəmani nadugwa Yusuf, ga yuu ro. Ga dî ngə Yusuf naan ngaco, Hâw Kəmani nəan də ngəla.

Kəra 40

Toy ngə kîdamaay kixi ngə May

¹ Hartə ci nakəmay -də, migəw kîdamaay kixi ngə May hə Masar yaan anə dî âbi. Kəte go dəmu hə migəw ngə yəunə May dî hə xiinî. Ataw go dəmu ngə migəw ngə yəlaw bərodi. ² Ga May nano kîdamaay kixi co. ³ Nagieldan dangay ngə dəmu hə gumiaay, dangay ngə yəcalay a lay dangaymaay ngə May. Dangay yuu ngə Yusuf co akul a lay. ⁴ Ga dəmu hə gumiaay natâl dangaymaay yimay hə Yusuf.

Yusuf yu toy ngə dangaymaay

⁵ Ga yukul a dangay, ga kənəm kəte -də, lûgu ngə nəunə May dî hə xiinî yu lûgu ngə nəlaw bərodi - yaan toy. Gəre toy adan ngəde ngəde. Mənnə həan co ngəde ngəde. ⁶ Ga həba həan -də, Yusuf nau gəadan -də, aamudan də gabu adan cay. ⁷ Ga acedan ga : «Məndo ro ngə gabu agûay naji cay ?» ⁸ Yəcenə ga : «Yaan toy gəre lûgu ngə akenay mənnə hə toy yuu akul ja, ga yuu ro.» Yusuf ace : «Gəre Kəmani ja à nəkienə migəw dî ngə toy nacegə ? Nda, kieninaw toy agûay.»

⁹ Aidə ga lûgu ngə nəunə May dî hə xiinî nakienə Yusuf toy anə. Ace : «Ngun də toy ngaw, waamu a lay wanay

kæte. ¹⁰ Ga wanay yuu acal həlando⁴ kâkənə. Yaji jammay go yatâl kəmollo go yagiel wuli go. ¹¹ Ga ngun də toy ngaw, wucal amayram ngə May a yimay aw. Ga wafəju welə wanay, ga wahəlay də dî hə xiinî, ga waunə May.» ¹² Ga Yusuf ace : «Ngo mənna hə toy agû. Həlando kâkənə yuu dədan cəy kâkənə. ¹³ Ngun də cəy kâkənə -, May alawgû a dangay dægə augû kîda agû dəy. Nalawgû ngwə, gəunə amayram anə də ai ngə dində gəan. ¹⁴ Gərə wucegû dî kæte : Yəraw ngə gukul də alli agû ngwə, calayni a ku. Ka nəngəla ngaw a ngədə May dægə nəlawni a dangay yuu. ¹⁵ Yacihni də dono a lartə hə İbrani ga yaaduni həndu. Ga ngu yuu gudo waan dî âbi ja gərə yatâlni dangay.»

¹⁶ Ga wute lûgu ngə nəlaw bərodi ngə May naamunə də Yusuf nakiedan toy də ngəla -də, acenə ga : «Dâw co waan toy. Ga ngun də toy ngaw, wataku jogo kâkənə. ¹⁷ Ga ngun də jogo kâkənə yuu hə kəri həan -, bərodi kəlelea ngəde ngəde dâbu ngə May akul a lay. Gərə kado nau ahəm dî ngə akul a gə də ku dəaw yuu.» ¹⁸ Wute, Yusuf ace : «Ngo dî ngə toy agû nacegə. Jogo kâkənə yuu dədan cəy kâkənə. ¹⁹ Ngun də cəy kâkənə, May alaw aro agû dægə ahəyugû a gə də wanay dægə kado ahəm xû agû.»

²⁰ Aidə ga cəy kâkənə nakəmay -də, xaga nduri ngə May nawuyxi a lay naga. Ga nacəbagalu jama anə ga naan ngəmuri. Ga lûgu ngə nəunə amay yu lûgu ngə nəlawney bərodi -, dədan kixi co nalawdan a dangay. Ga yaadudan baha migəw. ²¹ Ga lûgu ngə nəunə amay go najûgu kîda anə, ga naunə amay də bəlin. ²² Gərə lûgu

⁴ 40.10 Həlando : maay yälla yəce təlango

ngə nəlawnəy bərodi -, nahəyunə a gə də wanay. Aidə ga dī ngə Yusuf nacegə ngaco naji kâni. ²³ Gəre lûgu ngə nəunə May dī hæ xiinî -, ku dəan naadə Yusuf.

Kəra 41

Toy ngə May

¹ Wute yiman kixi nakəmay -də, May - dân co naan toy. Ga ngun də toy anə, namay akul a gay kulu dəmu hæ Masar ngə yəcenə ga Nil. ² Ga naamunə də ha təlor yacar a ngun də kulu. Ga ha yuu abbiay go aciay go. Ga yəhəm habu a gay kulu. ³ Kuren ha ngəde təlor yacar dəy. Gəre dədan həmbəay go âbiay go. Ga yaal yamay a kəla hæ ha abbiay. ⁴ Ga ha həmbəay təlor yakəlam ha abbiay təlor. Ga wute, May najay a hənay.

⁵ Ga nahunay də bəlin dəy -də, naan toy ngəde dəy. Ga naamu xəlia hæ mahar təlor ngə nalaw ku a gə də kangali kəte. Ga xəlia yuu aci go jammay go. ⁶ Kuren naamu xəlia ngəde təlor nacar dəy. Gəre xəlia yuu yəl an ngənaay go axi kero nakwi də go. ⁷ Ga xəlia ngənaay təlor yakə xəlia jammay təlor. Aidə ga May najay -də, nakəy də dī anə toy.

⁸ Wute həba kwadə həan -də, May aan kum. Ga nafegə malləmay yu migəw angalaay hæ Masar ngaco dəgə yəu gəan dəgə akiedan toy anə. Gəre wəni gudo, lûgu ngə aga akienə a ja. ⁹ Gəre lûgu ngə nəunə May amay acenə ga : «Dī âbi ngə dində waan cāndu ngə walannə. ¹⁰ Alla ngəbu ro, na -, dində gəkûli a gəanay, dāw yu lûgu ngə nəlaw bərodi co. Gatālnay dangay ngə dəmu ngə gardiay -də, ¹¹ kənəm kəte -də, dənay kixi co yaan toy. Gəre toy anay ngəde ngəde. Mənna həan co ngəde ngəde. ¹² Gəre kīdama ngə dəmu ngə gardiay agû, dân co akul a gəanay.

Dân, njili hëan Ibrani. Ga yacenə toy anay -də, nakienay dî ngə toy kixi yuu nacegə ngaco. ¹³ Ga dî ngə nacenay ngaco naji kâni. Dâw go yauni kîda ngaw də bəlin. Dân go yahəyunə a gə də wanay.»

Yusuf yu toy ngə May

¹⁴ Ga May nahəmay dî yuu -də, natə lûgu ci dægə aal alaw Yusuf a dangay. Yamaru ku dëan go yahəlay baha an go, ga yatâlnə luku kaliyaw ga naal ngədə May. ¹⁵ Aidə ga May acenə ga : «Waan toy, gərə lûgu ngə aga akieni dî ngə toy yuu nacegə akul ja. Gərə wahəmay də na -, yacegû toy ngwə, gəhən dî ngə nacegə.» ¹⁶ Ga Yusuf ace : «Dâw ngə wukiegû ja, gərə Kəmani muh ngə nəkiegû mənna hëan.» ¹⁷ Ga May ace : «Ngun də toy ngaw, waamunə -də, wukul a kəla hə kulu hə Nil. ¹⁸ Waamu ha təlor abbiay go aciay go ngə yacar a ngun də kulu. Ga yəhəm bədə ngə akul a gay kulu. ¹⁹ Kuren ha təlor ngədə yacar dəy. Gərə dədan həmbəay go əbiay go. Ha əbiay aidə, ngəlle ngun də lartə hə Masar ngaco waamudan a lay ja. ²⁰ Ga ha həmbəay təlor yakəlam ha abbiay təlor. ²¹ Gərə yakəlamdan gudo, saha bico yukul də həmbəay muh. Wanə waamunə a yəl aw ja ngwə, wucegə də ha həmbəay yuu yahəm dî ja. Aidə gərə wajay. ²² Kuren waan toy ngədə dəy. Waamu xəlia hə kəmbu təlor ngə nacar a gə kangali kəte. Ga xəlia yuu, yəl hëan jammay go aci go. ²³ Ga xəlia təlor ngədə yacar dəy. Gərə yəl hëan ngənaay go axi kero nakwi də go. ²⁴ Ga xəlia əbiay yakə xəlia ngəlaay. Aidə ga dî yuu ngaco wakienə migəw angalaay hə Masar, gərə yaga yəkieni dî ngə toy nacegə ja.»

²⁵ Wute Yusuf acegə May ga : «Toy agû ngaco kəte. Kəmani akəmu agû dî ngə akəra aan. ²⁶ Ha abbiay təlor

yu xəlia ngəlaay təlor yuu yiman təlor. Dî ngə toy yuu nacegə ngaco kəte. ²⁷ Ha həmbəay təlor ngə yau a kâdugu yu xəlia âbiay təlor ngə axi kero nakwi də yuu yiman təlor. Ga ngun də yiman təlor yuu kəna au a lay. ²⁸ Mənnə ngə wacegû yuu : Kəmani nakəmu agû dî ngə akəra aan. ²⁹ Ngun də yiman təlor hə bohu, kəmbu nəno də dâbu a lartə hə Masar ngaco. ³⁰ Ga yiman təlor yuu nakəmay ngwə, kəna nəyel ngwə, nəjân a lay yiman təlor. Ga kəna nayel ngwə, kəmbu dâbu ngə wanə akul, migəw ku dəadan nəadə. Ga kəna nəhəkallu lartə hə Masar. ³¹ Nəji ai wanə matanaw kəmbu ja də ngəndə, hərə nəji kəna də jəw ga yuu ro. ³² Toy ngə gaan gay kixi yuu, Kəmani akəmu agû də najûgu niya, ga akəra aan də kawî. ³³ Ga wute cəlbû lûgu angala ngə nagalgay dî, dəgə gəunə amari dəgə nətə lartə hə Masar ngaco. ³⁴ Giel bələmaay jammay go dəgə yəamu bəla. Ga kəmbu nano ngwə, a ngun də yiman təlor ngə kəmbu ano də dâbu yuu, migəw yəfiyanə kəmbu adan də gay xingi ngwə, kəte həan yəunə bələma. ³⁵ Ga bələmaay yəcəbagalu kəmbu yuu ngaco a ngun də xaga təlor ngəla yuu. Gəudan amari go dəgə yəcalay kəmbu yuu a ngun də bərnıay hə Masar. ³⁶ Aidə ngwə, a ngun də xaga təlor hə kəna yuu, kəmbu ngə yəcəbagalu nəga migəw, ga kəna nəhəla maay Masar ja.»

Hal ngə Yusuf naji Wajiri hə Masar

³⁷ Aidə ga Yusuf mənnə anə, May yu migəw anə jammay ngaco aligəadan. ³⁸ Ga May acedan ga : «Lûgu yuu, Kəmani naunə angal də jəw. Lûgu aidə mətənanaw a xî ?» ³⁹ Ga acegə Yusuf ga : «Kəmani nakəmu agû dî yuu ngaco, ga yuu ro ngə dənay yəhən də lûgu fikəra yu angala də ai na akul ja. ⁴⁰ Ga na muh gəga gətə Masar.

Migəw hə lartə yuu ngaco yəkiegə mənna agû. Ngun də Masar ngaco dâw muh wakəmaygû, hərə dâw May ga yuu ro. ⁴¹ Wəan dəagû Wajiri hə lu hə Masar ngaco.»
⁴² Ga nalaw libilla anə hə kərmay go natâl lulu hə Yusuf. Natâlnə kajimu aci go. Natâl wuy hən figə hə dinər go.
⁴³ Naunə kaju aci ngə bukor nətâllu⁵ go. Kaju yuu nakəmay kaju ngədə ngaco. Kaju ngə May muh nakəmay kaju ngə naunə Yusuf. Ga Yusuf naal ngu ci dægə akəmay ngwə, yəce : «Kahaynaw kwore !» ngwə, migəw ngaco yəkahay kwore. Aidə ga May naan dəan Wajiri hə Masar ngaco.

⁴⁴ Kuren May acenə ga : «Dâw May gərə bala mənna agû ro, lûgu ngədə nəan dî ci a ngun də lartə yuu ja.»
⁴⁵ Ga May natâlnəy Yusuf həmu a mənna adan ga nəfenə də Safnat Paneya. Naunə wu də Potifera ngə yəcədə ga Asnat də ngerəm anə. Potifera, dān - malləm hə bərni hə On. Aidə ga Yusuf nacul tənî lartə hə Masar. ⁴⁶ Aji ngə nacul annî kîda ngə May -də, yiman an fiyəkə. Ga Yusuf naal nakəle naamu lu hə Masar ngaco. ⁴⁷ Wute a ngun də yiman təlor yuu, kəmbu nano a lartə də jəw. ⁴⁸ A ngun də yiman təlor ngə kəmbu nano də dābu yuu, Yusuf nacəbagalu kəmbu ngaco nakahal dəgəlama⁶ a bərniay. A ngun də bərni ngaco yəcalay a lay kəmbu ngə yaadu a cuwi ngə akul a kəla hən. ⁴⁹ Yusuf nacəbagalu nacəbagalu kəmbu də dābu də ai lu melele hə kulu. Naji dābu də jəw də ngə nəga nələguxi ja.

⁵⁰ Ga kamən ngə kəna au ro, Asnat, wu də Potifera, malləm hə bərni hə On, dawuynəy Yusuf welə an kixi.

⁵ 41.43 Kaju ngə bukor nətâllu adan : amu karama hən a fudo 25

⁶ 41.48 Dəgəlama : migəw ci yəcənə ga kargam

⁵¹ Ga wuli hæ hære Yusuf natâl hæmu an dâ Manasa. Yusuf ace : «Jow ngæ waamunæ yu migæw ngaw co, Kæmani natâl ni ga ku dæaw naadæ, ga yuu ro ngæ watâlnæ al hæmu yuu.» ⁵² Ga wuli hæ kay dæan, natâl hæmu an dâ Afrayim. Ga Yusuf ace : «Kæmani nauni welæ aw a bæla ngæ waamu al jow, ga yuu ro.»

⁵³ Ga wute, yiman tælor ngæ kæmbu nano a lay dæ dâbu nakæmay. ⁵⁴ Wute, yiman tælor hæ kæna nau, dæ ai ngæ Yusuf nacegæ. Kæna yuu nayel lartæ ngæde ngaco, gære a Masar -, kæmbu akul a lay. ⁵⁵ Lartæ hæ Masar ngaco, kæna nayel -dæ, migæw yaan kægal ga yæcegæ May ga : «Wæunay kæmbu yæhæm», -dæ, May acedan ga : «Wual gæcigænaw Yusuf dægæ dî ngæ nacegûay ngwæ gænnaw.» ⁵⁶ Kæna nayel lartæ ngaco, ga Yusuf nacæju dægælama ngaco. Ga nawæy a gæ maay Masar kæmbu. Gære kæna akul co, aji donoa gæ ngæ wanæ. ⁵⁷ Migæw hæ lartæ ngæde co yæu Masar ngwæ, yætu kæmbu a gæ Yusuf. Bæla ngaco kæna nayel dæ jæw, ga yuu ro.

Kæra 42

Yakub ahæganu welæ an Masar

¹ Aidæ ga Yakub nahængæ dæ yæwæy kæmbu a Masar. Ga acegæ welæ an ga : «Mændo ro ngæ gukulaw fu ngæda ?
² Wahængæ dæ yæwæy kæmbu a Masar. Ga manaw dægæ gual gætunaw kæmbu gæadu gæamûnaw dægæ kæna ahælamûnaw ja.» ³ Aidæ ga Yusuf ciri anæy hækan yama yaal yætu kæmbu a Masar. ⁴ Gære kæti hæ Yusuf ngæ yay adan kæte, ngæ yæcenæ ga Benjamin, dæn -, Yakub nahæganunæ ja. Yakub ace : «Wahægujæn dæ tâgæriba næu gæan ga yuu ro.» ⁵ Ga welæ Yakub yual Masar -dæ, yakiegæ

migəw ngəde ngə yual yətu kəmbu. Lartə hə Kanaan co kəna nayel ga yuu ro.

Kahalnî ku ngə Yusuf yu ciri anəay

6 Ga Yusuf ngə atə lu hə Masar. Dān muh ngə nəwəy kəmbu a gə migəw hə bəla ngaco. Ga Yusuf yaya anəay yau -də, yakəbayxi a baha an ga yatālgū ngum adan lu.

7 Ga Yusuf naamudan -də, nakəydan, gərə nakanjudan də ai migəw ngə ahəndan ja. Nakahagə adan kua ga acedan ga : «Gəunaw a xî ?» Ga yəcenə ga : «Dənay yəu a lartə hə Kanaan ga yəcəlbû yətu kəmbu.»

8 Ga Yusuf nakəydan gərə dədan yakəynə ja. 9 Ga toy anə ngə dində naan a gəadan nau gə ku dəan. Ga acedan ga : «Dəgūay lohaay. Ga gau gəcāmnaynaw dəgə gəcəlbû gəjūgunaw ahāri hə lartə anay dəgə gəan anaynaw də aybu.» 10 Ga yəce : «A, a, aidə ja, bərga agū ro. Dənay yau dəgə yətu kəmbu muh. 11 Dənay ngaco abhə anay kəte. Dənay migəw jərəmaay. Dənay lohaay ja.» 12 Ga ace : «A, a, wuhən də dəgūay gaunaw dəgə gəjūgunaw ahāri hə lartə dəgə gəan anaynaw də aybu.» 13 Ga yəce : «Dənay ciriay həkan yu kixi. Dənay wələ hugway kəte hə lartə hə Kanaan. Dān ngāji həan go halla akul a gə abhə anay, dān kəte həan go nawiyāw.» 14 Ga Yusuf ace : «Wanə ngə wəcəgūay də dəgūay gau gəcāmnaynaw. 15 Wucəlbû wəan agūay jarabtə dəgə wukəy də nda gəkanaw mənna kāni à. Wəanxi mage a gə də həmu hə May : kəti həagūay nau ja ngwə, gəta gəcaraw a həndu ja. 16 Həganunaw kəte həagūay dəgə nual nəadū kəti həagūay həndu. Dəgūay ngəde go gəjānnaw a dangay. Aidə ngwə, wukəy də dəgūay gakanaw mənna kāni. Gərə kəti həagūay nau ja ngwə, wukəy də dəgūay lohaay. Wəanxi mage a gə də həmu hə May.»

17 Ga yakahaldan dangay ga yajân a lay cøy kâkənə.
18 Wute, cøy kâkənə hœan -dœ, Yusuf acedan ga : «Dâw watâgə Kəmani daraja. Gaannaw dî ngə wucegûay yuu ngwə, gəmatənaw ja. 19 Dəgûay jəremaay ngwə, yakunaw dəgə kəte həagûay nəjân a dangay dəgə dəgûay ngəde gualaw fu nagûay dəgə gəâdigənaw migəw agûay kəmbu. Kəna a gəadan ga yuu ro. 20 Gəre gəunaw ngwə, adunaw kəti həagûay. Aidə ngwə, wukəy də mənna agûay kâni ngwə, gəmatənaw ja.» Ga ciri anəay yayaku. 21 Aidə ga dədan muh yəcegə mādəgay ga : «Jow ngə kəne muh məamunənaw yuu, hərə maannaw kəti həamû dî âbi ro. Maamunənaw də gabu an naji cay, ga nacuy ga ace : «An aninaw njimâltə !» Gəre mataynəynaw həmu ja. Ga yuu ro ngə cându dâmu co gabu amû naji cay.» 22 Ga Ruben acedan ga : «Wanə ngə wacegûay də ngə gəannaw wuli yuu dî âbi ja. Gəre gaani a həngənînwaw. Ga kəne Kəmani aan amû wada hərə dî âbi ngə maan anənaw ro. Məbaxagənaw kî hœan.» 23 Ga Yusuf ahəngə mənna adan ngaco, gəre dədan yəcal tapa ja. Yəcal tərjiman a fargə dœadan, ga yuu ro ngə yəan kangay yuu -dœ, yəce kâgu ahəngə ja. 24 Ga nahəngə mənna adan -dœ, naal cobay dœadan ga nacuy.

Gəre nakwoxi nau gə ciri anəay ga nakanjudan. Ga naci h ciri adan Simeyon a bohù dœadan ga nafennaynə a baha adan. 25 Wute acegə kîdama anəay dəgə yəlândə bûgu adan go kəmbu, yətâl gurxu adan ngə yatu də kəmbu go ngun də bûgu adan, yəudan kâxi go. Ga dî yuu ngaco yaan.

Welə Yakub kwoxinî adan hæ Kanaan

²⁶ Ga wute Yusuf ciri anəy yatâgə kəmbu kuro, ga yakwoxi yaal. ²⁷ Ga naji kənəm -də, yamay a ngu ci ngə yəcəlbû yəhənay a lay -də, kəte hæadan nacəju bûgu anə dægə aunə kuro anə kəmbu -də, naamu gurxu anə a gay bûgu. ²⁸ Acegə ciri anəy ga : «Yakwonə gurxu ngaw yauni ga akul a ngun də bûgu -.» Ga yaamunə -də, gabu adan nafiyu ga yalolo. Ga yəcəgə mādəgay ga : «Yuu mənî ? Kəmani naan amû mənî ?»

²⁹ Aji ngə yau gə abhə adan Yakub lartə hæ Kanaan -də, yacenə dî ngə naanxi a gəadan wakadə ngaco. ³⁰ Ga yəcə : «Lûgu ngə atə lartə hæ Masar nakanjunay də jəw. Ga ace dənay lohaay ga yau yəjûgu ahâri hæ lartə dægə kədie, yəan adan də aybu. ³¹ Gərə dənay yəcenə ga : «Dənay migəw jərəmaay. Dənay lohaay ja, ga yəjûgu ahâri hæ migəw ja. ³² Dənay ciri hækan yu kixi, ga abhə anay kəte. Gərə ciri anay kəte abal. Ga dān ngəna həan kəne halla akul a ngədə abhə anay a lartə hæ Kanaan.» ³³ Gərə lûgu ngə atə bəla najûgu mənna anay ja. Acenay ga : «Ngo dî ngə gaannaw ngwə, wukəy də dəgûay migəw ngəlaay. Âjunaw ciri agûay kəte a ngədə aw dægə gəâdīnaw gə migəw agûay kəmbu, hərə kəna a gəadan ga yuu ro. ³⁴ Gaadu gəaninaw kəti hæagûay ngwə, wukəy də dəgûay migəw ngə yəcāmnaynaw ja gərə migəw ngəlaay. Aidə ngwə, wukwonə gəagûay ciri agûay ngə wanə wacih go. Wəugûay amari hæ lûnî a ngun də lartə go.»»

³⁵ Ga wute yəkahay kəmbu adan a ngun də bûgu -də, nduco nata jigâ anə hæ gurxu a ngun də bûgu anə. Ga yaamu dî yuu -də, dədan ngaco yahəgujən. Abhə adan co nahəgujən. ³⁶ Abhə adan Yakub acedan ga : «Dəgûay gəan dəaninaw bala wuli. Yusuf go akul ja. Simeyon go akul ja. Kəne gəkəra gəjûgu gəaninaw Benjamin. Kwotə

yuu ngaco nau gə dâw.»³⁷ Ruben acenə ga : «Tâl Benjamin yimay aw. Wukwonə wuadu gəagû. Gəre wakwonə waadu gəagû ja ngwə, həla welə aw kixi co.»³⁸ Yakub ace : «A, a, wuxi aw gualaw də kəte ja. Ciri anə namatə ga dān kəte muh nakiel. Aji ngə gualaw habər dəgə naji tğərība natanə ngwə, kwotə ngaw gədugwaldənaw kwotə ngəde dəy ngwə, dāw go waji wura ga gətālninaw wual lāyro.»

Kəra 43

Benjamin yu yaya anəy yual də kəte

¹ Najī kəna də jəw a lartə hə Kanaan. ² Jama ngə Yakub kəmbu ngə yaadu a Masar ngaco yahəm -də, Yakub acegə welə an ga : «Kwoxi gualaw Masar, dəgə gətunaw kəmbu ngəna ci.» ³ Wuxi an Yəhuda acenə ga : «Gəre hugway hə Masar acenay ga : <Gaadu gəaninaw kəti həagûay ja ngwə, ngə gəu gəmaynaw a baha aw ja.> ⁴ Ga gayaku dəgə kəti həanay akiegə anay ngwə, yual yətuğûay kəmbu. ⁵ Gəre gayaku ja ngwə, dənay yual ja. Hugway hə Masar acenay ga : <Gaadunaw kəti həagûay ja ngwə, ngə gəu gəmaynaw a baha aw ja.>» ⁶ Ga Yakub acedan ga : «Məndo ro ngə gacenənaw də ciri agûay ngəde akul ? Gaan aninaw dī âbi.» ⁷ Ga yəcenə ga : «Nacigə anay habar hə fadaw amû yu migəw amû ngaco. Acenay ga : <Abhə agûay akul a dunia à ? Gəcalaw ciri ngəde à ?> Ga yacenə dī ngə nacigə anay muh. Yəhən də acenay də : <Adunaw kəti həagûay> ja.»

⁸ Aidə ga Yəhuda acegə abhə anə ga : «Tâl Benjamin yimay aw dəgə yual də kəte. Aidə ngwə, məjānnaw a dunia. Gəre yaal ja ngwə, dənay yu na yu welə amû ngaco məmatənaw. ⁹ Dāw muh ngə wuyel damin hən

dægə wucalaynə. Gərə naji dægə wakwonə waadunə baha agû ja ngwə, jûgunî a gə də cându dægə âdinî bohu ngaco, jûguni a ngədə lûgu âbi. ¹⁰ Wanə mawiyâwdənaw hartə ja ngwə, kâgu mbaal maunaw gay kixi gudo.» ¹¹ Ga abhə adan acedan ga : «Aidə ngwə, annaw dî ngə wucegûay yuu. Jûgunaw dî ngəla ngə nəcar a lartə yuu dægə gəgielaw ngun də bûgu agûay dægə gəunənaw hugway yuu : rugun ngəna ci yu kəmâgən ngəna ci yu kangoay yu kâbədiay yu welə wanay amû. ¹² Âdinaw gurxu hə kəmbu a yimay agûay. Âdinaw gurxu ngə yatâl bûgu agûay go. Wanəge də ku dəadan naadə gərə yatâl ga. ¹³ Wute âdinaw kəti hægûay go dægə gəkwoxi gualaw ngədə hugway yuu. ¹⁴ Ala Kəmani Donoa adugwagûay dægə hugway yuu nəan agûay njimâltə dægə ciri agûay ataw yu Benjamin nəâjudan yəu. Dâw go, welə aw yawiyâw ngwə, wujân də bala wuli də ai ngəlle wawuy ja.»

¹⁵ Wute Yusuf ciri anəy yacəbagalu gurxu hə tunî də kəmbu ngə wanə yaadu yu ngə kəne co. Yahəlay jigege ngə yəcəlbû yəâdî Masar go. Aidə ga dədan yu Benjamin co yama yaal Masar, ga yamay a baha Yusuf.

Ciriay ngə Yusuf yəhəm kəmbu a fadaw anə

¹⁶ Aji ngə Yusuf naamunə də Benjamin yu ciri anəy ngədə yau də kəte -də, acegə cûgurama anə ga : «Âdî məhay yuu fadaw ngaw, dægə gəhəladanəy dimi go, gətəkawdanəy way go. Kədie yəraw ngwə, dâw yu dədan yəhəm kəmbu də kəte, ga yuu ro.» ¹⁷ Ga naan dî ngə Yusuf nacenə ga naadudan fadaw ngə Yusuf. ¹⁸ Ga aadudan gâlû -də, yahəgujən. Ga yəcəgə mādəgay ga : «Ləmari gurxu ngə hugudə matanaw a ngun də bûgu amû ro, ngə yəâdimû fadaw anə. Yəkəra yəan amû də

aybu dægə yəcohmû dægə yəjûgu kuro amû dægə məjinaw ma adan.»¹⁹ Ga yəyel fadaw -də, yau kəla hə cûgurama ngə Yusuf.²⁰ Ga yəcenə ga : «An anay ngabərtə, bərga agû ro. Dənay, hugudə yau yatu kəmbu.²¹ Ga yəkwoxi -də, bəla naji kənəm, ga yəhənay a fargə -də, yacəju bûgu anay -də, wəni co nata a lay gurxu anə kalkal ngə natu də kəmbu. Gərə yakwonə yaadû gurxu agûay.²² Yaadû gurxu ngədə ngə yətu də kəmbu dəy go. Gərə lûgu ngə natâl gurxu ngun də bûgu anay, yəhən ja.»²³ Ga cûgurama ngə Yusuf ace : «Taynaw gabu agûay. Ngə gəhəgujənnaw ja. Kəmani agûay, Kəmani ngə abhə agûay muh, ngə natâl gurxu ngun də bûgu agûay. Dâw -, gurxu agûay hə kəmbu wata.»

Aidə ga nalaw naadû gəadan Simeyon.²⁴ Ga wute naâdidan fadaw ngə Yusuf. Ga naudan amay dægə yəbenu də cû dəadan go naunə kuro adan go kəmbu.²⁵ Yahəngə də cāndu yəhəm kəmbu a həndu. Aidə ga kamən ngə aji yəraw dægə Yusuf au ro, yahəlay jigege ngə yəcəlbû yəunə Yusuf.²⁶ Ga Yusuf nau -də, yaunə jigege anə ngə yaadû gəan, ga yakəbayxi a gə də lu a baha an.²⁷ Ga naan adan hənay, ga acedan ga : «Abhə agûay wura ngə hugudə gacəninaw mənna həan akul labia à ? Kăgu co akul a dunia à ?»²⁸ Ga yəce : «Yəy, abhə anay, ngə dān co tani agû, akul a dunia. Akul labia ley.» Ga dədan ngaco yakahay kwore ga yakəbayxi a baha an.²⁹ Aidə ga Yusuf naamu Benjamin, ciri anə wuxi yay anə, ga acedan ga : «Kəti həagûay ngəna ngə hugudə gacəninaw mənna həan, yuu dān à ?» Ga acegə Benjamin ga : «Ala Kəmani aan agû bərgadə, wuli ngaw.»

³⁰ Ga naamu kəti həan -də, gabu an naji alli də jəw ga akəra acuy, ga nacar nayel ngundu anə də kawı ga nacuy a lay.³¹ Nacuy ga nayegə -də, nabenu baha an ga naan də

gabun an kalmay ga nacar a ngundu anə. Ga acegə kîdamaay ga : «Adunaw kəmbu.»³² Aidə ga yaadu kəmbu -də, yaunə Yusuf go də ci gəan, yaunə ciri anəay go də ci gəadan, yaunə maay Masar go də ci gəadan. Wanə ngə maay Masar yəce dədan yu Ibrani yəhəm kəmbu də kəte ngwə, âbi ga yuu ro.³³ Ga Yusuf ciri anəay yajay a baha an. Yadəradan də harahara. Dān ngəna həan yətaynə a kay də dān dəmu. Dədan ngaco yataydan də aidə ga yəamu mādəgay də ajabo.³⁴ Ga Yusuf najūgu kəmbu anə ngəla ngə akul a baha an ga naudan. Gəre kəmbu ngə naunə Benjamin dābu gə ngə ciri anəay axi gay xingi də. Ga yaxii amay alli də kəte də gabu adan naji alli.

Kəra 44

Hal ngə Yusuf naan ciri anəay jarabə

¹ Aidə -də, Yusuf acegə cūgurama anə ga : «Lāndə būgu ngə migəw yuu kəmbu də axi ngə yəga yətāgə kuro adan. Gurxu hə kəmbu go wəni co tālnəy ngun də būgu anə.

² Tāl gay būgu ngə wuli ngəna həan amayram ngaw hə libilla yu gurxu anə co.» Ga cūgurama anə naan dī yuu.

³ Həba kwadə ciləm həan -də, yaāju dədan yu kuro adan yaal.⁴ Gəre yacar waray də bərnī ga yalū ngəna ci -də, Yusuf acegə cūgurama anə ga : «Ma gəan adan kadu dəgə gətadan dəgə gəcedan ga : «Dənay yaan agūay dī ngəla, gəre dəgūay gaan anaynaw dī âbi. Məndo ?⁵ Gajūgunaw amayram ngə dəmu ngaw nəxii a lay amay go nəamu a lay kâji anə go. Yuu gaannaw dī âbi ja à ?»

⁶ Ga naal natadan. Ga nacedan dī ngə Yusuf nacenə.

⁷ Ga yəcenə ga : «Lūgu dəmu, məndo gəcegə dī aidə ? Dī âbi aidə dənay yəan ja də ngəndə.⁸ Gəhən də gurxu ngə yata a gay būgu anay gudo yakwonə yaadu gəagūay a

Kanaan. Gurxu agûay kəlmay wəlla dinər agûay dənay yəjûgu də kiximi ?⁹ Dî yuu, gaamu lûgu ngə najûgu a bohù dəanay ngwə, amatə. Dənay ngəde go yəji ma agûay.»¹⁰ Ga acedan ga : «Wahəmay mənna agûay. Gərə lûgu ngə najûgu dî muh nəji ma ngaw. Dəgûay ngəde go wəajugûay gualaw.»¹¹ Aidə ga wəni co najəgay bûgu anə də kawî, ga yacəju.¹² Ga cûgurama ngə Yusuf nacul amunî a gə də bûgu ngə wulî dəmu gərə naâdî gə bûgu ngə wulî ngəna həadan. Ga nata amayram ngə Yusuf a ngun də bûgu ngə Benjamin.¹³ Ga yakəgar kajimu adan. Ga yatəgə kuro adan də bəlin ga yakwoxi yaal bərnî.

Yəhuda yu Benjamin

¹⁴ Ga wute Yəhuda yu ciri anəy yakwoxi yaal fadaw ngə Yusuf -də, Yusuf akul. Ga yakahayxi a gə də lu a baha an.¹⁵ Acedan ga : «Yuu, gaannaw mənî ? Hugway ai dāw ahən kâjî ro, gəhənnaw ja à ?»¹⁶ Ga Yəhuda ace : «Bərga agû ro, gərə dənay yəcegû mənî ? Yəhən dî ngə yəcegû dugo yəlaw ku dəanay ja. Dî âbi ngə yaan, Kəmani ngə nacəju ahâri anay. Ga wute dənay yu lûgu ngə acal amayram agû ngaco yəji ma agû.»¹⁷ Yusuf ace : «A, a, dî aidə dāw wəan ja. Dəgûay ngəde wualaw ngədə abhə agûay də labia, gərə lûgu ngə yata a gəan amayram muh aji ma ngaw.»

¹⁸ Wute Yəhuda nahagə gə Yusuf, dəgə acəlbû acenə dî ci. Ga acenə ga : «Bərga agû ro, wəuni amari dəgə wucegû dî yuu. Gərə ngə gənoni ja. Na lûgu dəmu də ai May hə Masar ga yuu ro.¹⁹ Bərga agû ro, hugudə yau -də, gacigə anay də : «Abhə agûay akul a dunia à ? Gəcalaw ciri agûay ngədə à ?»²⁰ Ga dənay yəcegû ga : «Yəy, abhə anay akul a dunia, gərə naji wura. Yəcal kəti həanay kəte go ngə abhə anay naji wura gərə nawuy. Yaya anə

namatə, ga dân kəte muh akul də wuxi yay anə. Wuli yuu abhə anay aligəan də jəw.› 21 Aidə ga gəcenay ga : ‹Adu gəaninənaw dəgə wuamunə.› 22 Gəre, bərga agû ro, dənay yəcegû ga : ‹Wuli nəga nəaju abhə anay dugo nəu ja. Naâjunə ngwə, abhə anay nəmatə.› 23 Ga na gəcenay ga : ‹Kəti hægûay nau ja ngwə, ngə gəu gəmaynaw a baha aw ja.› 24 Ga dənay yaal gə abhə anay, tâni agû, -də, yacenə mənna ngə gacenay. 25 Aidə ga kədïe -də, abhə anay acenay ga : ‹Kwoxinaw gualaw Masar dəgə gətunaw a lay kəmbu.› 26 Ga dənay yəcenə ga : ‹Yəga yual ja. Kəti hənay akul a gəanay ngwə, yual. Gəre akul a gəanay ja ngwə, wujiri ngə May hə Masar nəâjunay dugo yual yəmay a baha an ja.› 27 Ga abhə anay acenay ga : ‹Dəgûay co gəhənnaw də ngərəm ngaw Rahel dawuynəy yəngənaay kixi muh. 28 Kəte hən go nawiyâw. Kăgu co waamunə ja, ga wanəge kargə hə dəli ngə nakəlam. 29 Gajûgu gəâđinaw dân yuu dəgə naji tâgərïba nau gəan ngwə, gəandənaw gabu aw cay gə ngə wanə. Dâw waji wura gəre gəkəra gətâlninaw dəgə wumatə.› 30 Ga wute abhə ngaw, ngə dân co tâni agû yuu, wakwoxi waal gəan də bala wuli hən ngə aligəan də jəw yuu ngwə, 31 saha ngə dənay yu wuli yuu, naamunay də kəte ja ngwə, nəmatə. Dân lûgu wura, ga yadugwaldə kwotə anə kwotə ngədə dəy ngwə, nəmatə. 32 Wuli - akul a yimay hə dâw. Wucegə abhə ngaw ga : Najï dəgə wakwonə wuli yuu waadu gəan ja ngwə, dâw waji âbi a baha an jûgunî a gə də cându dəgə aâđinî bohu ngaco. 33 Wute wəuni amari dəgə dâw wuji ma agû a gay wuli. Âju wuli dəgə dân yu ciri anəay yual də kəte. 34 Gəre wuli yuu akul a gəani ja ngwə, wuga wukwoxi wual gə abhə ngaw də kiximi ? Waan də gabu hə abhə ngaw cay ngwə, ayaaw, ga yuu ro.›»

Kəra 45

Saha ngə Yusuf nalaw ahâri həan

1 Wute Yusuf nahəngə dī yuu ngaco -də, aga ayegə a baha migəw ngə yukul ngaco ja. Ga acedan ga : «Dəgūay ngaco caraw.» Ga wute jama anə ngaco yacar. Ciri anəy muh yajân, ga nacedan ahâri anə. 2 Ga nacuy də jammay. Ga maay Masar go yahəngə, maay mayri go yahəngə. 3 Yusuf acegə ciri anəy ga : «Dâw Yusuf. Gəre abhə ngaw kâgu co akul a dunia à ?» Gəre ciri anəy yəga yəngwoy ja. Gabu adan nafiyu ga yahəgujən a baha an, ga yuu ro. 4 Kuren Yusuf acedan ga : «Kaunaw kəla həaw.» Ga yau kəla həan. «Dâw ciri agūay Yusuf ngə gawəyninaw də ma ga yaâdini Masar. 5 Ngə gəhəgujənnaw go ja. Ngə gabu agūay aji cay go ja hərə gawəyninaw ro. Kəmani ngə nahəganuni həndu a baha agūay dəgə wuhəlagə aro agūay. 6 Cându kəna nau -də xaga kixi. Gəre xaga xingi ngəde nəu dəy. Məga məkəxonaw go ja, məga məcagunaw kəmbu go ja. 7 Ga Kəmani nahəganuni həndu a hərə agūay dəgə wualugūay dəgə gəjānnaw a dunia go, dūr agūay go akiel. 8 Kəmani ngə nahəganuni həndu, ngə ja à, dəgūay ja. Kəmani naan dəani wujiri ngə May dəgə wutə mayri yu Masar ngaco. 9 Wualaw də kawi dəgə gəcəgənw abhə ngaw də : «Wuli agū Yusuf ace Kəmani naan dəan dəmu, ga atə Masar ngaco. Ga ngə gəjân ja dəgə gəu də kawi. 10 Gau ngwə, gəjân a kəla həaw a bəla ngə yəcənə ga Gosen, na yu welə agū yu dii agū yu dimi agū yu kani agū yu ha agū yu dī ngə gəcal ngaco. 11 Wucalaygū, na yu jama agū yu ləman agū ngaco ngwə, gəamunaw kwotə ja, hərə kəna hə yiman xingi au dəy.» 12 Dəgūay yu kəti aw Benjamin co gaamunənw a yəl agūay də dâw, Yusuf, ngə wukanjugūay. 13 Kienənw

abhə ngaw daraja ngaw yu dî ngə gaamunənw a həndu ngaco. Ga wute wualaw də kawî dægə gəadunaw abhə ngaw.»¹⁴ Ga nacegə mənna yuu naāju -də, dân yu Benjamin yacih mādəgay a bogə ga yacuy.¹⁵ Ga Yusuf nacih yaya anəy nduco a bogə ga yacuy. Ga kədie -də, dədan yaan kangay.

Saha ngə May hə Masar nafegə Yakub

¹⁶ Saha ngə migəw hə mayri yahəngə də Yusuf ciri anəy yau -də, May yu jama anə gabu adan naji alli.
¹⁷ May acegə Yusuf ga : «Cegə ciri agûay dægə yətəgə kuro adan dægə yəkwoxi lartə hə Kanaan.¹⁸ Adu gəaninaw abhə agûay yu jama agûay. Wəugûay ngu ben ngəla həan a ngun də Masar. Ga dægûay yu jama agûay gejānnaw a lay dægə gəhəmnaw kəmbu ngəla hə lartə yuu.¹⁹ Kuren cedan dægə yəjûgu kaju anay hə Masar dægə yəadu a lay welə adan yu ngəram adan yu abhə adan co.²⁰ Cedan ga : «Ngə gabu agûay aji cay a gə kullay agûay ngə gəâjunaw a Kanaan ja. Məni ngwə, May ace bəla ngə gəunaw âpi co akul a lay.»»

²¹ Aidə ga welə Yakub go yaan dî ngə Yusuf nacedan. Yusuf go naudan kaju yu kâxi də ai ngə May nacenə.
²² Naunə nduco kajimu bəlin kəte kəte, gəre naunə Benjamin tama hə libilla âru kâkənə yu gəməji xingi.
²³ Nahəgandə abhə anə kuro biay həkan ngə yələgədə dî ngəla hə Masar yu kuro kugəriay həkan ngə yələgədə kəlgama yu bərodi yu kəmbu ngəde ngə yəunə abhə adan.²⁴ Aidə ga Yusuf acegə ciri anəy ga : «Gualaw ngwə, ngə gənonaw a gə də dibel ja.» Ga naâjudan yaal.
²⁵ Ga yane a Masar ga yaal gə abhə adan lartə hə Kanaan.
²⁶ Ga yəcenə ga : «Yusuf kâgu co akul a dunia. Ga atə lartə hə Masar ngaco.» Gəre Yakub nahəngə dî yuu -də,

ngangwoy ja. Mæni ngwə, naî də mænna adan kâni ja, ga yuu ro. ²⁷ Gəre yakienə dî ngə Yusuf nacedan ngaco go, naamu kaju ngə Yusuf nahəgandəan dəgə aal a gə də Masar go -də, wute nayel ku dəan. ²⁸ Ga ace : «Wute wuhən də mænna yuu kâni də kâni. Wuxi aw Yusuf akul a dunia. Ga kamən ngə wumatə ro, wual wuamunə.»

Kəra 46

Yakub aal Masar

¹ Wute Yakub najûgu kullay anə ngaco ga nane. Saha ngə nata Ber Seba -də, nahəlanəy Kəmani kî, Kəmani ngə abhə anə Yisaka nakiegə an. ² Ga kənəm yuu -də, Kəmani nakəmuxi a gəan, ga nafenə : «Yakub ! Yakub !» Ga Yakub ace : «Ngorenî.» ³ Acenə ga : «Dâw Kəmani, Kəmani ngə abhə agû nakiegə anî. Ngə gəhəgujən gə wualnî Masar ja, hərə wəan də dūr agû migəw hə lartə dâbu. ⁴ Dâw muh ngə wəâdigû go wuađugû go. Saha ngə gəmatə ngwə, Yusuf nəcəgəri yəl agû.» ⁵ Aidə ga Yakub nama naāju Ber Seba. Welə an yatəgədə abhə adan yu welə adan yu ngəram adan co kaju ngə May hə Masar nahəgandə adan ngə yual a gə də habər. ⁶ Ga yaâdi ləman adan yu kullay adan ngə yata a lartə hə Kanaan ngaco. Ga yaal Masar. ⁷ Aidə ga Yakub naâdi jama anə ngaco Masar : welə an yu dii həanay yu dii dəanay ngaco.

May hæ Masar naunə Yusuf kaju aci ngə bukor nətâllu.
Kaju yuu nakəmay kaju ngəde ngaco. Kaju ngə May muh
nakəmay kaju ngə naunə Yusuf.

